

РЕШЕНИЕ

№ 92

гр. Русе, 22.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ в публично заседание на тридесети септември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Силвия Павлова

Членове: Палма Тараланска
Боян Войков

при участието на секретаря Тодорка Недева
като разгледа докладваното от Силвия Павлова Въззивно търговско дело №
20214501000219 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, по чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на КР. КР. Х., подадена чрез назначен особен представител адвокат А.Л., САК, против решението на Районен съд-Русе, постановено по гр.д.№2371/2020г., с което са уважени предявените от „Фронтекс Интернешънъл“ЕАД София, на основание чл.422 ГПК иски по отношение на Х..

Излагат се оплаквания за недопустимост на решението и такива за неговата неправилност, като се иска да бъде отменено от въззивния съд.

Насрещната страна-„Фронтекс Интернешънъл“ЕАД не е подала отговор на въззивната жалба. С молба, получена на електронна поща на съда на 29.09.2021г. излага доводи за нейната неоснователност и иска решението да бъде потвърдено.

След като обсъди събраните по делото доказателства и доводите

на страните, както и след проверка на допустимостта на решението, както и на правилността му, с оглед посоченото във въззивната жалба, Окръжният съд намира за установено следното:

Жалбата е подадена в законния срок, от надлежна страна и при наличие на правен интерес, поради което е допустима и подлежи на разглеждане.

Решението е валидно и допустимо.

Несъстоятелно е оплакването, че съдът следвало да обезпечи правото на ответницата лично да участва в производството. Делото е образувано пред СРС –гр.д.№78085/2018г., който след като е констатирал след служебна справка, постоянният и настоящ адрес на ответницата Х., нейната месторабота в гр.София и не е успял да я призове, е постановил тя да бъде представлявана от особен представител. За такъв от САК е определена адвокат Людмила Караколева, която е преупълномощила адвокат А.Л.. Адвокат Л. е подал отговор на исковата молба. СРС е констатирал промяната в разпоредбата на чл.113 ГПК /ред. ДВ бр.65/2018г./, прекратил е производството и го е изпратил на местнокомпетентния Русенския районен съд. Определението е потвърдено от СГС с определение по ч.гр.д. №3063/2020г. Не съществува законова норма, която да задължава съдът да обезпечава личното участие на страна, при положение, че на същата е назначен особен представител и са налице законовите основания за това. Неоснователни са оплакванията за опороченост на заповедното производство по гр.д.26218/2018г. на СРС, образувано по заявление по чл.410 ГПК от дата 25.04.2018г. Към тази дата постоянния адрес на длъжника Х. е в гр.София /справка на л.8 от заповедното производство/, поради което и с оглед редакцията на чл.411, ал.1 ГПК към този момент, не е налице нарушение на правилата на местната подсъдност.

Безспорно е установено от представените доказателства, че на 18.09.2013г. между "БНП Париба Пърснъл Файненс" ЕАД София и КР. КР. Х. е сключен Договор за потребителски паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит PLUS-10352074, по силата на който кредитора предоставя на ответницата-кредитополучател за потребителски цели кредит в размер на 800 лева. Отпуснатият кредит на ответницата като

физическо лице представлява предоставяне на финансова услуга по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП и тя има качеството на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК, както и по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП. Договорът е сключен при следните параметри: Размер на кредита-800лв.; Кредит за покупка на застраховка „Защита на плащанията“-86.40лв.; Общ размер на кредита-886.40лв.; Такса за усвояване-75лв.; Месечна погасителна вноски-62.27лв.; Обща стойност на плащанията-1494.56лв.; ГПР-98.43%; ЛП-56.20%; 24 броя погасителни вноски. Договорът съдържа погасителен план.

Първоинстанционният Русенски районен съд е приел, че на 4.09.2015г. е настъпил крайния срок за погасяване на задължението по договора, както и че с цесия кредитодателят е прехвърлил вземането си на ищеца „Фронтекс Интернешънъл“ЕАД, за което е изпратено уведомление на длъжницата. Възражението на особения представител, направено в отговора на исковата молба, за нищожност на клаузите за лихви е счетено за неоснователно. Исковите са уважени изцяло.

Настоящия състав, намира, че решението е неправилно.

Възражението на особения представител за нищожност на договорните клаузи за лихва съдът намира за основателно. Договорения лихвен процент в размер на 56.20%, е в противоречие със закона и добрите нрави. Противоречието със закона, като основание за нищожност по чл. 26, ал. 1 ЗЗД, е налице и когато има противоречие с правен принцип, който макар и да не е изрично формулиран, е въплътен в много отделни правни норми и е част от действащата правна система. Към момента на сключване на процесния договор е действал ЗПК /обн. ДВ, бр.18/5.03.2010г., в сила от 12.5.2010г./, който урежда особени изисквания за предоставяне на потребителски кредит, както и Закон за защита на потребителите /обн. ДВ, бр.99/9.12.2005г., в сила от 10.06.2010г./, който урежда защита на особена категория длъжници. Процесният договор за кредит попада в обхвата на регулация на тези два закона, поради което и всички техни предписания го обвързват. Относно изискванията към съдържанието на договор за потребителски кредит намират приложение разпоредбите на чл. 13 и чл. 24 ЗПК. Разпоредбата на чл. 13 ЗПК поставя конкретни изисквания към съдържанието на договора за потребителски заем, които са задължителни, а

при липсата им съобразно чл. 14 ЗПК договора се явява недействителен. В конкретния случай, процесният договор има необходимото съдържание съобразно сочената разпоредба.

По процесния договор, същевременно, договорената лихва надвишава законната лихва над пет пъти. По принцип няма пречка страните да уговорят възнаградителна лихва или неустойка за забавено плащане на парични задължения над размера на законната лихва и тяхната свобода на договаряне не е ограничена от разпоредбата на чл. 10, ал. 2 ЗЗД. С ПМС № 72/08.04.1994 г. е определен само размерът на законната лихва, като със заключителната разпоредба § 1 е отменено ПМС № 1238/25.06.1951 г. - за определяне на максималния процент на договорните лихви, без да бъде определен нов максимален размер. С § 6 на ЗИД на ЗПК, ДВ бр. 35/2014 г., ЗПК бе изменен, като с разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, се въведе ограничението, но доколкото разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК е в сила от 23.07.2014 г. и е приета след датата на сключване на процесния договор, то към датата на сключването му страните са разполагали с възможността свободно да определят съдържанието му, доколкото то не противоречи на повелителни норми на закона и на добрите нрави.

Разпоредбата на чл. 24 ЗПК изрично препраща към разпоредбите на чл. 143 - 146 ЗЗП, уреждащи неравноправност на договорни клаузи, които водят до тяхната нищожност. Съгласно разпоредбата на чл. 143 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Неравноправните клаузи не са обвързващи за потребителя - арг. от чл. 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО. Неравноправният характер на клаузи в потребителския договор, които обосновават тяхната нищожност, съдът е длъжен да преценява служебно. Съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Т.е., за да се приложи разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП, което да доведе до нищожност, освен че клаузата трябва да е неравнопоставена, трябва да не е индивидуално уговорена между страните по договора. По аргумент от противното на чл. 146, ал. 2 ЗЗП, индивидуално уговорени клаузи са тези, които не са били изготвени предварително и

потребителят е имал възможност да влияе върху съдържанието им. Съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 4 ЗЗП, тежестта за установяване на обстоятелството, че договорна клауза е индивидуално уговорена, е върху кредитора. В процесният случай ищецът не е ангажирал никакви доказателства в тази посока, поради което съдът е ограничен в преценката си от представените такива. На следващо място, посоченият в договора процент на договорена лихва надвишава законната лихва повече от пет пъти. От една страна съдът счита, че цитираните клаузи не са индивидуално уговорени - изготвени са предварително, представянето им на заемателя от страна на заемотателя е формално, който като потребител не е имал възможност да влияе върху съдържанието им. От друга страна, съдът намира, че въпросните клаузи са сключени в условията на неравнопоставеност, водещи до нищожност поради противоречие с добрите нрави. Понятието „добри нрави“, по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, е обща правна категория, приложима към конкретни граждански, респ. търговски правоотношения, изведена от юридическите факти, обуславящи тези правоотношения, понятие, свързано с относително определени правни норми, при приложението на които съдът прави конкретна преценка на обстоятелствата. Една сделка противоречи на добрите нрави, ако с нея: се договарят необосновано високи цени; неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота; използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг; се цели недобросъвестна конкуренция; използва се монополно положение, за да се наложи на другата страна неизгодно условие. В установената по време на възникване на процесните отношения съдебна практика, за противоречаща на добрите нрави, нарушаваща принципа за справедливост, понеже се създава възможност за неоснователно обогатяване, се счита клауза за лихва, многократно превишаваща размера на законната лихва за просрочени задължения, която се определя от Държавата, като се застъпва виждането, че уговорка за лихва надвишаваща трикратния размер на законната лихва е противна на добрите нрави. В процесния договор уговорените размери на фиксиран годишен лихвен процент по заема /ГЛП/ и годишен процент на разходите /ГПР/ многократно и значително надвишават трикратния размер на законната лихва, поради което настоящият състав ги намира за нищожни, поради противоречието им с добрите нрави.

Тъй като се касае за договор за потребителски заем, при констатиране на неравноправни клаузи, водещи до недействителност, съдът е длъжен да не ги прилага.

На следващо място, по отношение размера на вземането, съдът намира следното: Липсват каквито и да са доказателства да е сключена застраховка „Защита на плащанията“, поради което сумата 86.40лв. е неоснователно добавена към размера на кредита, като дължима от кредитополучателката. Липсват основания и за удържане на сумата за застраховка „Защита на семейството“-52лв., както и такса за усвояване на кредита-75лв. Ето защо реално получената от Х. сума е в размер на 673лв., според установеното от заключението на вещото лице, прието от първата инстанция.

Отчитайки горепосоченото, както и при дерогиране приложението на неравноправната клауза, касаеща олихвяването на задължението, със заплащане на сумата 685.20лв., К.Х. е погасила същото изцяло.

С оглед изложеното, поради несъвпадане на изводите на настоящата инстанция с тези на районния съд, обжалваното решение следва да бъде отменено, като неправилно, а исковите – отхвърлени изцяло.

В тежест на въззиваемия е дължимата държавна такса за производството в размер на 75лв., както и следващото се на особения представител възнаграждение в размер на 150лв. за тази инстанция.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Мотивиран така, на основание чл.271, ал.1 ГПК, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260172 от 19.02.2021г., постановено по гр.д. №2371/2020г. по описа на Районен съд-Русе, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Фронтекс Интернешънъл“ЕАД

гр.София, ЕИК200644029, срещу КР. КР. Х., ЕГН*****, с настоящ адрес с.С., ул.Г.Б. №**, искове по реда на чл.422 ГПК, за установяване на вземания, за които е издадена заповед по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№26215/2018г. на СРС, като неоснователни.

ОСЪЖДА „Фронтекс Интернешънъл“ЕАД гр.София, ЕИК200644029, да заплати в полза на Бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд- Русе държавна такса в размер на 75лв.

ОСЪЖДА „Фронтекс Интернешънъл“ЕАД гр.София, ЕИК200644029, да заплати на адвокат А.И. Л., САК, възнаграждение за особен представител в размер на 150лв. за въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____